

DE GESTALTE VAN DE DIENAAR AANNEMEN

Veertigdagentijd 2024 - Online retraite met pater Jacques van Jezus (Lucien Bunel) - Door het Kruis naar het Licht

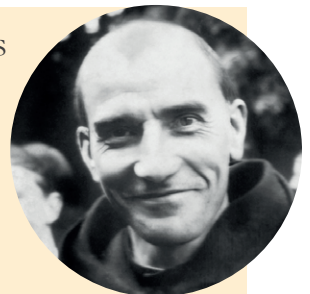
Lezing van de brief van de heilige apostel Paulus aan de Filippenzen : (Fil 2,6-11)

«Hij, die de gestalte van God had, maakte er geen aanspraak op aan God gelijk te zijn, maar deed afstand van zijn positie en nam de gestalte aan van een dienaar. Hij werd gelijk aan de mensen, en als mens verschenen heeft Hij zich vernederd en werd gehoorzaam tot in de dood – de dood aan het kruis. Daarom heeft God Hem hoog verheven en Hem de naam geschonken die elke naam te boven gaat, opdat in de naam van Jezus elke knie zich zal buigen, in de hemel, op de aarde en onder de aarde, en elke tong zal belijden: ‘Jezus Christus is Heer’ tot eer van God, de Vader.» © NBV21

Kijken naar Christus Jezus

In een retraite waarvan we noch de datum noch de mensen kennen tot wie hij zich richt, begint pater Jacques met het oproepen van het paastriduum dat we over een paar dagen zullen meemaken:

« Tijdens de dagen van Goede Week keert voortdurend een prachtige tekst terug: Christus factus est pro nobis obediens usque ad mortem, mortem autem crucis. Propter quod et Deus exaltavit illum et dedit illi nomen quod est super omne nomen (Christus werd gehoorzaam tot in de dood – de dood aan het kruis. Daarom heeft God Hem hoog verheven en Hem de naam geschonken die elke naam te boven gaat, (Fil 2:8-9).

De Openbaring gebeurt in fasen. Witte Donderdag: Christus factus est pro nobis obediens usque ad mortem (Christus werd gehoorzaam tot in de dood – Fil 2:8). Goede Vrijdag: Mortem autem crucis (de dood aan het kruis. Fil 2:8). Op Stille Zaterdag barst de triomfkreet los: Propter... (Daarom heeft God... Fil 2,9). »

Nadat hij dit als uitgangspunt heeft genomen, werpt pater Jacques een lange blik op Christus Jezus, waarbij hij talloze passages uit het Evangelie aanhaalt die de houding van dienstbaarheid van het vleesgeworden Woord laten zien:

« *En dit is wat Christus, onze Christus, deed. Bij zijn intrede in de wereld: “Toen heb ik gezegd: ‘Hier ben ik, ‘Ik ben gekomen, God, om uw wil te doen.’” (Heb 10:5-7). Zijn hele leven, zegt hij steeds opnieuw: “Mijn voedsel is de wil doen van Hem die Mij gezonden heeft...” (Joh 4,34). Quae placita sunt ei, facio semper... (Omdat Ik altijd doe wat Hij wil... Joh 8:29). “wat de Vader doet, dat doet de Zoon ...” (Joh 5:19). “zoals de Mensenzoon niet gekomen is om gediend te worden, maar om te dienen...” (Mt 20:28) “Hij riep een kind bij zich, zette het in hun midden neer (Mt 18:2), het kind is degene die gehoorzaamt.” Tot de rijke jongeling: «Als u volmaakt wilt zijn, ga dan naar huis, verkoop alles... en kom daarna terug en volg Mij.» (Mt 19:21). In Gethsemane, de grote strijd van de verpletterde natuur.*

Maar de ziel van de gehoorzaamheid: Pater si fieri potest.... non mea, sed tua voluntas fiat! (Vader, als U het wilt... Maar laat niet wat Ik wil, maar wat U wilt gebeuren. Lc 22:42) Consummatum est... (Het is volbracht. Joh 19:30). Ook Sint Paulus heeft kunnen schrijven factus obediens usque ad mortem (Hij werd gehoorzaam tot in de dood. Fil 2:8) Deze ad mortem (tot in de dood) is indrukwekkend. Er zijn zielen die zichzelf wijsmaken dat ze gehoorzaam zijn, die zelfs met een zeker gemak over gehoorzaamheid spreken, maar die weggrennen zodra gehoorzaamheid moeilijk wordt, zodra het pijn doet. En toch is dit hoe ver de gehoorzaamheid moet gaan, tot in de dood, tot in de dood van de oude mens. Gehoorzaam tot je er aan doodgaat. »

Deze preek die hij voorbereidt en die niet volledig uitgeschreven is, getuigt duidelijk van de contemplatieve blik van pater Jacques. Een blik die de jonge Lucien Bunel al op Christus Jezus vestigde toen hij seminarist was. **Heel jong geeft hij zichzelf zonder berekening, door zijn wezen en zijn schamele bezittingen ter beschikking van God te stellen**, om in dezelfde beweging Hem te dienen en de mensen, zijn broeders. Een paar jaar later schrijft hij op 26 januari 1921 aan zijn vriend Antoine Thouvenin:

« *Dit is het leven van de priester. Alles vergeten, alles verlaten, zelfs het leven, voor de anderen. Om alleen voor de anderen te bestaan, om hen Jezus te doen kennen en hen van Hem te doen beminnen. »*

Zich aan God en aan de anderen geven

Pater Jacques neemt het model van Christus in het Evangelie ernstig en stelt zich ten dienste van de missies die hem zijn toevertrouwd, ten dienste van degenen naar wie hij was gezonden. Hij stelt zich voortdurend ten dienste. Zijn leven is, net als dat van zijn Meester, Christus Jezus, een gegeven leven, een aangeboden leven. Op 1 december 1939 schrijft hij aan de studenten van het Petit-Collège:

« ***Het echte leven, het leven dat de moeite waard is om te leven en dat met diepe vreugde vervult, is zozeer een leven waarin je jezelf geeft, waar je een reine ziel bewaart, krachtig, in voortdurende vriendschap met God. »***

Zelf beleefde hij deze voortdurende vriendschap met God met behulp van het karmeli-taans inwendig gebed en de eucharistie. Na zijn arrestatie op 15 januari 1944, omdat hij onder meer joodse kinderen had verborgen, wordt pater Jacques naar de gevangenis van Fontainebleau gebracht en vervolgens naar het Royallieu-kamp bij Compiègne. Eén van zijn medegevangenen, de heer Godlewsky, geeft dit getuigenis: « *Ik zie pater Jacques nog steeds geknield op de vloer van deze arme barak, zonder enige bidstoel, zonder enige steun – zijn hele ziel geconcentreerd en verenigd met God. Alleen al dit visioen van de pater troostte me veel. Ik zie zijn ogen gefixeerd op het altaar, zijn ogen stralend met een zachte vlam,*

als de vlam van heiligdommen. » Hij vervolgt: « Pater Jacques stond van de morgen tot de avond ten dienste van anderen; Ik heb hem nooit alleen gezien, ik heb hem nooit zien luieren, en ik denk niet dat hij naar steun zocht bij anderen; integendeel, het lijkt mij dat zijn voortdurende zorg, zijn enige zorg was het verschaffen van geestelijke hulp aan zijn broeders. »

De meditatie van de Schrift, het stil gebed en de eucharistie hebben pater Jacques geholpen om verenigd met Christus te leven, om zichzelf aan God en aan anderen te geven. Zijn voorbeeld kan ons in deze vastentijd aanspreken. In juni 1941 preekt pater Jacques een retraite voor de missionarissen van Onze Lieve Vrouw van de Berg Karmel. In de derde instructie spreekt hij over Christus, bron van leven en over de instelling van de Eucharistie:

« Christus is het leven, de onuitputtelijke bron van leven. En opdat wij gemakkelijker uit het leven zouden kunnen putten, schiep Christus de Eucharistie. Over dit sacrament ga ik het met jullie hebben.

U weet met welke grootheid de heilige Johannes het hoofdstuk van de Instelling van de Eucharistie begint: Ante diem festum Paschae, sciens Jesus quia venit hora ejus ut transeat ex hoc mundo ad Patrem: cum dilexisset suos, qui erant in mundo, in finem dilexit eos (Het was kort voor het pesachfeest. Jezus wist dat zijn tijd gekomen was en dat Hij uit de wereld terug zou keren naar de Vader. Hij had de mensen die Hem in de wereld toebehoorden lief, en zijn liefde voor hen zou tot het uiterste gaan. Joh 13,1). [...] We zijn gemaakt voor God, we hongereren naar God. Maar God is de onzichtbare, God is van nature de ongrijpbare. Vandaar de moeilijkheid voor ons om Hem te vinden, in Hem te rusten, om ons met Hem te verenigen.

Om deze moeilijkheid op te lossen, is God geïncarneerd. Dit Woord is mens geworden. En de mensen hebben God gezien, hebben God gehoord, de heilige Johannes heeft dicht aan het hart van God gerust. Ja, maar de andere mensen? Wat met de menigte van hen die na deze mensen zouden komen en die gekweld zouden worden door dezelfde noden, hongerig door dezelfde honger? Christus heeft op deze behoefte gereageerd. Hij is mens geworden. Hij maakte zich tot brood. En al tweeduizend jaar lang biedt de Kerk de menigte van haar kinderen, een kleine hostie aan en zegt: Ecce Agnus Dei... (Zie het Lam van God) Daar is God!»

De eucharistie en de zelfgave

Deze totale zelfgave die Christus Jezus op het kruis deed, gedenken we nog in elke eucharistie. Op 16 november 1928 preekte pater Lucien Bunel een triduum voor de eeuwige aanbidding. Laten we ernaar luisteren:

« Christus bestrijdt nog steeds het hedendaagse egoïsme door op aarde het meest bewonderenswaardige voorbeeld van naastenliefde en toewijding te geven.

*Jullie weten, mijn broeders, dat de hostie Jezus aan ons voorstelt als slachtoffer. De scheiding van het geconsacreerde brood en de wijn geeft voldoende aan dat het wezen dat zich onder deze gedaanten verbergt, een geslachtofferd wezen is waarvan al het bloed uit het lichaam is vergoten. Bovendien bewijzen het door Jezus gekozen moment voor de instelling van zijn Sacrament en de woorden die hij bij deze gelegenheid heeft gesproken, zijn bedoeling. **Er is maar één offer, het immense Kruisoffer dat, op Golgotha begonnen, doorgaat tot het einde der tijden en zich uitstrekt tot aan de uiteinden van de aarde door middel van de Missen.** En Jezus verheft zich boven het altaar en roept naar de wereld door zijn stille maar welsprekende voorbeeld de schitterende leer van zijn Evangelie over de naastenliefde: “Aan jullie liefde voor elkaar zal iedereen zien dat jullie mijn leer-*

lingen zijn. [Joh 13,35]. Ik heb een voorbeeld gegeven; wat Ik voor jullie heb gedaan, moeten jullie ook doen. [Joh 13,15]. zoals de Mensenzoon niet gekomen is om gediend te worden, maar om te dienen en zijn leven te geven als losgeld voor velen.” [Mt 20,28]. *O! Mens, mijn broeder en [zuster], als je aarzelt om deze oproep van Christus te geloven, als je aarzelt om het aan te nemen en te vertalen naar je dagelijks leven, als je niet wilt vergeven zoals Jezus van je vraagt, als je weigert je te buigen voor de ellende van je naaste, als je aarzelt om anderen te verontschuldigen, om hen lief te hebben, om hen te dienen, maar je blik op de hostie richt, **herken er dan een God in die heeft liefgehad tot het geven van zijn leven voor degenen die hij liefhad.** Hij, de onbevleete onschuldige, hij heeft zijn rug geleend aan de zweepen van de beulen, en zijn vlees is aan stukken gevlogen, en zijn borst werd verbrijzeld, en zijn ribben ontbloot en hij heeft zware tranen gebuild van stille pijn. Hij, die nooit was voorbijgegaan, dan om goed te doen, zag zichzelf bedekt met speeksel door dezelfde mensen die hij had genezen, hij heeft een zwaar en pijnlijk kruis gedragen, dat de wonden van de geseling samendrukte, hij werd uitgestrekt op dit kruis, men heeft zijn handen en voeten verbrijzeld, en hij is urenlang in doodsangst gebleven, geschokt door koorts rillingen, verteerd door wanhoop, gek van de pijnen. Zult u eindelijk een wezen geloven dat zijn werk op zo'n verschrikkelijke manier heeft ondertekend, want luister naar hem terwijl men hem vastnagelt: “Vader, vergeef hun, want ze weten niet wat ze doen!...” [Lucas 23.34].*

Conclusie. Hoeveel anderen verachten de leer van Christus, omdat zij die negeren en zich laten overspoelen door de vloed van het egoïsme!... Maar wij!... wij, christenen. “De discipel staat niet boven de Meester.” Wat de Meester heeft gedaan, moet de discipel nastreven te herhalen. Laten we allemaal, de ogen gericht op de hostie, en in een ogenblik geknield blijven, met luide stem aan Christus onze belofte van te beminnen verkondigen, naar zijn voorbeeld, gehoorzaamheid aan God en aan allen die onze meerdere zijn en die zo God vertegenwoordigen, naastenliefde zelfs tot de grootste offers, indien nodig, om ons uit het afschuwelijke vuil te trekken die de beerput van het egoïsme is. Het zij zo. »

Een leven gegeven tot het uiterste

Wat pater Bunel predikt, brengt pater Jacques van Jezus in de praktijk. In deze vastenretraite nodigt hij ons uit om onze blik lang op Christus Jezus te vestigen, die een dienaar werd, opdat wij op onze beurt dienaars zouden worden van onze broeders en [zusters] in de mensheid. Na de gevangenis van Fontainebleau en het kamp Royallieu, vlakbij Compiègne, werd pater Jacques naar de sinistere vernietigingskampen gestuurd: Neue Bremm bij Saarbrücken, Mauthausen, Gusen. In de kampen, bezielt door het Evangelie, door de vriendschap met Christus in het gebed, door de kracht ontvangen in de Eucharistie, die hij in Gusen vijf keer clandestien wist te vieren, werd hij een dienaar van allen naar het beeld van zijn Meester, Jezus Christus .

De dichter Jean Cayrol geeft het getuigenis: « Pater Jacques heeft zich voortdurend over mij heen gebogen; hij heeft me geholpen om te glimlachen, om mijn twee handen tegen elkaar te houden ondanks het doodsgeweld om ons heen. [...] Wij zijn niet besmet geweest door de wind van terreur, van bruutheid van vuiligheid die door ons dagelijks leven waaide, omdat pater Jacques daar was, dicht bij ons, om degenen te helpen die niet meer konden, om degenen die vielen op te tillen, hij gaf zelfs zijn brood aan degenen die honger hadden, dat wil zeggen – hij heeft het getoond door zijn dood - zijn vlees en zijn bloed. [...] Pater Jacques heeft gewild, altijd gewild, om bij ons te blijven; hij heeft gewild om alle pijnen te kennen en ons te helpen ze te verdragen tot grotere verrijking van onze ziel. Hij heeft ons niet in de steek gelaten, hij is er aan gestorven; hij is voor ons gestorven opdat wij zouden leven. »

br. Didier-Marie GOLAY,
ocd (Paris)

Maandag in de Goede Week 25 maart : Het toegewijde leven

« Het echte leven, het leven dat de moeite waard is om te leven en dat diepe vreugde na-laait, is zo'n leven waar men zichzelf geeft, waar men een schone, krachtige ziel bewaart in voortdurende vriendschap met God. » (Brief van 1939 aan de leerlingen van het Petit-Collège)

« Laat onder u die gezindheid heersen die Christus Jezus had. » (Fil 2, 5)

Ik beschouw Jezus die ervoor kiest zichzelf tot het einde toe te geven.

Caravage - « Geseling van Christus »

Dinsdag in de Goede Week 26 maart: Het gewicht van het kruis

« Ik kan je vertellen dat terwijl alles goed en gelukkig gaat op het Petit Collège, de directeur [die ik ben] ook een vrij zware last zorgen van allerlei aard kent, en dat er soms verleidingen van vermoeidheid zijn - maar niets, althans dat denk ik niet, verschijnt aan de buitenwereld, en ik begrijp zo ook mijn rol, als noodzakelijkerwijs pijnlijk om het hele lichaam te verkwikken. » (Brief aan de Karmel van Le Havre in 1935)

« ...want ook de Mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en zijn leven te geven ... » (Mc 10, 45)

Wat is het kruis dat ik met Christus moet dragen?

Woensdag in de Goede Week 27 maart: Ervoor kiezen om te blijven

« Ik wil niet weggaan, er zijn te veel ongelukkige mensen, te veel lijden, ik voel het, ik moet blijven. » (In de gevangenis van Fontainebleau in 1944, Le Père Jacques, Martyr de la charité, p. 366)

« ... maar zo zal de wereld weten dat Ik de Vader liefheb ... » (Joh 14,31)

Blijven of gaan: als ik voor deze vraag sta, hoe onderscheid ik dan?

Witte Donderdag 28 maart: Tot het einde toe beminnen

« Op dit moment moeten we blij zijn om Gods wil tot het einde te doen, om ons leven te geven als Hij het ons vraagt, misschien is dit onze roeping. » (Camp de Gusen)

« Mijn gebod is dat jullie elkaar liefhebben zoals Ik jullie heb liefgehad. Er is geen grotere liefde dan je leven te geven voor je vrienden. » (Joh 15,12-13)

Vandaag verricht ik een daad van liefde in vereniging met het lijden van Christus.

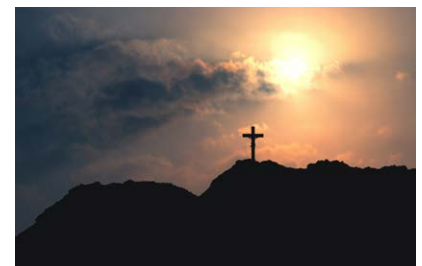
Luis de Morales - « Pieta »

Goede Vrijdag 29 maart: Het verwelkomen van de verlossing

« *Per crucem ad lucem ! Sine sanguine non fit redemptio ! Qui fecit veritatem venit ad lucem* » [Door het kruis naar het licht. Zonder het vergieten van bloed is er geen verlossing (Heb 9,22). Wie de waarheid doet, gaat naar het licht (Jn 3,21).] (Geestelijk testament van pater Jacques)

« In Hem zijn wij door zijn bloed verlost en zijn onze zonden vergeven ... » (Ef 1,7)

Vandaag mediteer ik over de Jezus' liefdesdood voor mijn verlossing. Heb ik het volledig verwelkomd?

Stille zaterdag 30 maart: Hopen met Maria

« En Maria? Haar hele leven glijdt in stilte. Haar ziel is verzadigd van stilte. De volheid van genade in haar trekt haar ziel naar verbazingwekkende diepten van de stilte. » (Retraite in de Karmel van Gragny, 1936)

« Hoor! Mijn lief! Kijk! Hij komt,... » (Hgl 2,8)

In de stilte van Stille Zaterdag, kijk ik met Maria, uit naar het licht van de Dageraad...

